

BUNALIMA HOŞ GELDİNİZ

Aydınlık Gazetesi, 26 Haziran 2018

Yıldırım Koç

Seçimler bitti; şimdi yine ekonomi zamanı.

AKP, seçimler öncesinde giderek derinleşen ekonomik bunalımın kitlelere yansımaları erteleyecek önemli adımlar atmıştı. Ancak ertelenen her sorun, bir sonraki aşamada daha büyük bir sorun olarak karşınıza çıkar. Önümüzdeki günlerde bu sorunlar ciddi bir bunalım biçiminde gündeme gelecek ve kitlelerin yaşam standartlarında ciddi düşüslere neden olacak.

Kapitalizm, tarihinin üçüncü büyük ekonomik krizini yaşıyor. ABD'nin başlattığı ticaret savaşı, derinleşen küresel ekonomik krizin kaçınılmaz sonuçlarından biridir. Türkiye ekonomisi bu ticaret savaşından da etkilenecek.

AKP iktidarları Türkiye'yi bir borçlanma batağına soktu. Ancak derinleşen küresel kriz koşullarında, uluslararası piyasalardan borçlanabilmek giderek daha pahalı ve daha zor olacak. AKP'nin kamu kaynaklarını tüketmesi, yandaşlara büyük olanaklar sağlaması, kaynakları inşaata gömmesi de büyük sıkıntılara yol açtı. Türkiye'nin yeniden büyük bir üretim seferberliğine girişebilmesi ancak büyük bedeller ödenerek mümkün olabilecek.

Diğer taraftan, ABD emperyalizminin bölgemize ilişkin politikaları da Türkiye ekonomisinde yeni sıkıntılara neden olacak.

Bu olumsuz ekonomik gelişmelerin kitlelerin yaşam düzeylerine yansımaları seçimler öncesinde önemli ölçüde ertelenmişti. Şimdi sıkıştırılan gaz patlayacak, enflasyon oranı yükselecek, vergiler artırılabilecek, işten çıkarmalar ve ücret düşürmeler yaygınlaşacak, birçok işyeri iflas ettiğinde işçi alacaklarını ödeyemeyecek, kaçak işçilik artacak.

Diğer bir deyişle, bunalıma hoş geldiniz.

Bu noktada iki soru gündeme geliyor: Bunalımın yükü tüm toplum kesimleri arasında adil bir biçimde paylaşılacak mı ve bunalıma yol açanlardan hesap sorulacak mı?

BUNALIMIN YÜKÜ NASIL PAYLAŞILACAK?

Toplum farklı sınıflardan oluşur. Bu sınıfların nicel açıdan en büyüğü, gelir getirici bir işte çalışanların yüzde 70'inden fazlasını oluşturan işçi sınıfıdır; diğer bir deyişle, işçiler, memurlar ve sözleşmeli personeldir. Ekonomik güç açısından önemli sınıf ise, işverenlerdir. Küçük üretici köylülük ve kentlerdeki esnaf-sanatkar artık toplam çalışanların ancak dörtte birini oluşturuyor.

Bunalımdan çıkılacak; ancak bunalımdan çıkışın ciddi bir maliyeti olacak. Eğer işçiler ve memurlar örgütlü bir biçimde müdahale etmezlerse, bunalımdan çıkışın yükü onların omuzlarına yıkılacak. Belki ücretler ve aylıklar ödenmeyecek. Belki kıdem tazminatı kalkacak. Bu "belki"leri uzatabilirsiniz.

Eğer işçiler ve memurlar, bunalımın yükünün paylaşılması sürecine örgütlü bir biçimde müdahale edebilirlerse, daha adaletli ve demokratik bir düzen oluşturulabilir. İşçilerin ve memurların örgütlenmesinde sendikalar pek yeterli gözüküyor. Burada siyasi örgütlenmelerin önemi olağanüstü biçimde artıyor.

BUNALIMA YOL AÇANLARDAN HESAP SORULACAK MI?

Bunalımdan çıkışta halkın üzerindeki yükü azaltmanın önemli bir yolu, bunalıma yol açanlardan hesap sorulmasıdır.

Fethullahçı casusluk ve terör örgütünün 15 Temmuz ihanetinden sonra, bu yapıyla bağlantılı işverenlerin mal varlıklarına el konmuştu. Geçmiş yıllarda birçok kişi ve şirket kollandı. Devletin maliye müfettişlerinin yapacağı ayrıntılı incelemelerle ve hızlandırılmış yargı kararlarıyla, devleti soyanlar tespit edildiğinde, bunlardan bu alacakların tahsil edilmesi de önemli bir kaynak yaratacaktır.

Eğer bunalımın yükü bunalımı yaratanların sırtına yıkılmaz da, başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi sınıf ve tabakalara yıkılmaya çalışılırsa, Türkiye'yi ciddi kitle eylemleri bekliyor. Bu kitle eylemlerinin enerjisini bağımsız ve demokratik bir Türkiye'nin yaratılması doğrultusunda değerlendirmeye hazırlanmak gerek.